

ת"פ 55931/02 - בית המשפט ומע"מ ירושלים נגד בע"מ ד'

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 16-02-55931 בית המשפט ומע"מ ירושלים נ' ---
בע"מ ואח'

בפני כבוד השופט שמואל הרבסט
בעינוי: בית המשפט ומע"מ ירושלים
המאשימה
נגד
1. --- בע"מ
2. ד'
הנאשמים

גזר דין

כתב האישום והסדר הטיעון

הנאשם הורשע על פי הודהתו בעבירות על פי חוק מס ערך מוסף, תש"א-1975 (להלן: "החוק").

החלק הכללי בכתב האישום מלמדנו כי הנאשםת 1 נרשמה כ"עובד מורשה" על פי החוק בתחום שיפוץ מבנים ועבודות בניין בשנת 1996. הנאשם היה מנהלה של חברה זו.

על פי כתב האישום, הנאשמים ביצעו עבודות בניה באמצעות פועלים תושבי הרשות הפלסטינית, וככיסוי על שכר העבודהם קיבלו חשבונות מס על שם העוסקים המורשים- "איתן בן יעקב", "ניר לי", "משוט טסלר" ו"משה כהן".
לפועלים לא היה קשר לעוסקים מורשים אלה. חשבונות אלה שימשו את הנאשםת, באמצעות הנאשם, לניכוי מס תשומות, וזאת ללא שעוסקים אלה ביצעו עסקה עם הנאשמים.

בגין **האישום הראשון** הורשע הנאשם בעבירה של ניכוי מס תשומות ללא מסמך לגבי בנסיבות כאמור בסעיף 38 לחוק מס ערך מוסף, במקרים חמירים לפי סעיף 117(ב)(5)+117(ב)(3) לחוק. זאת לאחר שעל מנת להקטין את הכנסותיה החזיבות בע"מ של הנאשםת, כלל הנאשם בדיווחו למע"מ כמס תשומות, בתקופה שבין 6/12 עד 9/13 את סכום המע"מ הננקוב בחשבונות על שם 4 העוסקים המורשים הנ"ל, בסך כולל של **1,953,806 ₪** (להלן: "החשבונות הפיקטיביות"), כמפורט בסוף א' לכתב האישום.

בפועל לא נעשתה כל עסקה בין העוסקים המורשים הופיעו על גבי החשבונות הפיקטיביות לבין הנאשמים, ולכן לא ניתן היה לנחות תשומות ע"ס חשבונות אלה. ניכוי מס התשומות נעשה במקרים חמירים, לאחר שהנאשמים הביאו במעשהיהם לשסתמות מתשלום מס בסכום העולה על כפל הקנס בסעיף 61 לחוק העונשין, תש"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").

בשל המתוар **באישום השני**, הורשע הנאשם ב-6 עבירות נוספות שעניין הוצאת חשבונות מס ללא זכאות לכך לפי סעיף 117(א) (5) לחוק ועבירה נוספת של פעילות במטרה להביא לכך שאחר יתחמק או ישתטט מתחלום מס שאותו אדם חייב לו לפי סעיף 117(ב) לחוק.

בכך הורשע הנאשם לאחר שבסמוך לחודשים 8/13 עד 8/12, הוצאה הנאשמה באמצעותו הורשע, 6 חשבונות מס של הנאשמה לחברת "משוט טסלר" בסך 532,848 ₪ כולל מס, אשר סך המס הכלול בהן הוא 77,524 ₪, בלי שהוא זכאים לעשות כן.

הנאשמים לא ביצעו ולא התחייבו לבצע עסקאות עם חברת "משוט טסלר", ולכן לא היו זכאים להוצאה להם חשבונות מס, אך הוציאו 6 חשבונות מס.

במסגרת הסדר הטיעון הגבילה עצמה המאשימה לשנת מאסר בפועל, מסר על תנאי, קנס שיוטל לפי שיקול דעת בית המשפט והזמנתו של תסקير מטעם שירות המבחן. הנאשם נותר חופשי בטיעונו.

تسקיר שירות המבחן

تسקיר שירות המבחן מיום 18.1.2018 מלמדנו כי הנאשם, בן 77 שנים, נשוי ואב לארבעה ילדים בטוח גילאי 42-52 שנים וסב לנכדים. הוא מתגורר עם אשתו בשכונת --- ובבעלותו חברת הבניה הנאשמה.

כאשר היה הנאשם בן 10 שנים, בשנת 1950, עלתה משפחותו לישראל מ---. הנאשם סיפר כי משפחותו, בה הוא הבן השלישי מבין 11 ילדים, חיה בעוני קשה. תחילתה שהו במעברה ב--- ולאחר תקופה קצרה עברו ל--- והתגוררו בשכונת --. הנאשם תיאר כי לעיתים היו בני המשפחה הולכים לישון כשם רעבים ואביו אף נהג לשותות אלכוהול ונתקט מילולית כלפי בני המשפחה.

בגיל 12 שנים עזב הנאשם את בית הוריו ועבר להתיגורר בקיבוץ בגליל, ולאחר מכן עבר לקיבוץ אחר, עד אשר בגיל 17 חזר לבית הוריו ---, מאחר שאחיו התגייסו והוא עליו לסייע בפרנסת המשפחה וכן נאלץ אף לעזוב את לימודיו. הנאשם החל לעבוד בתחום הבניה, ולאחר עבודה שכיר במשך שנה, יצא בדרך עצמאית בתחום. בהמשך התפתח והקים את חברת הבניה שבבעלותו.

בגיל 23 שנים התגייס לשירות צבאי קצר, ובהמשך שירות במילואים והשתתף במלחמת ששת הימים ובמלחמת יום כיפור.

בשנת 1993 נקלעה החברה לחובות והוא נאלץ למכור את בית המשפחה אשר בנה במו ידיו וסימל עבورو את הצלחתו, ועד היום הוא ואשתו מתגוררים בדירה שכורה.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם גדול במשפחה שחוויתה משבר הגירה, חוות חוות בילדותו ובבגרותו, שהשליכו על דימו העצמי והותירו בו משקעים אלה עומדות ברקע למשוע.

אשר לעבירות דנן, התרשמה קצינת המבחן כי הנאשם אינו מקבל אחריות לביצוען, אלא משליך אחריות על הממסד על עמייתו לעסקים ועל בא כוחו, אשר דחק בו להזות ביצוע העבירות. כמו כן, התרשמה הקצינה, כי הנאשם אינו

מבין את חומרת העבירות אשר בהן הורשע.

לצד אלה, צינה קצינת המבחן את רצון הנאשם לנצל אורה חיים נורטביב ויצרני, כוחותיו החזיביים לתקוף, אשר באו לידי ביטוי בהקמת חברת הבניה עצמאית ויכולת הסתגלות למצבים משתנים, תוך התפתחות מקצועית בתחומו, והעדר עבר פלילי.

לבסוף, לאור התרשומות שירות המבחן כי הנאשם אינו מקבל אחריות על ביצוע העבירות, אינו מבין את חומרתן או נזקנות טיפולית, וכן לנוכח חומרת העבירות, היקפן והתמשךן לאור תקופה ארוכה, מנען שירות המבחן מהמלצתה שיקומית, וצין כי ישנה חשיבות לענישה מוחשית אותה יש לקצוב בהתחשב בגילו המתකם ובהיעדר הרשותות קודמות.

ביום 27.2.18 הגיע שירות המבחן הודעת עדכון לבית המשפט, בה נמסר כי לאחר עריכת הتسקיר, העביר בא כוח הנאשם לשירות המבחן חוות דעת פסיכיאטרית מיום 18.8.16. קצינת המבחן מוסרת כי חוות דעת זו עולга כי בשנים האחרונות, הנאשם סובל מבעיות זיכרון עם החמרה בשנה האחרונות (2016) ורושם לפגיעה קוגנטיבית. עוד עולה מהדו"ח כי הנאשם חווה "**איורע בלבול**" אשר בעלייה הפגיעה הקוגנטיבית, מהוות סימן זהה לפגיעה ביכולת השיפוט וקבالت החלטות של הנאשם. יחד עם זאת, עולה כי החשיבה של הנאשם הגיונית ומאורגנת, ואין תכנים פסיכוטיים או פתולוגיים אחרים בחשיבותו והאינטליגנציה שלו מציה בגדר הנורמה.

שירות המבחן שוחח עם הנאשם בשנית לאחר הגשת חוות הדעת והתרשם כי הנאשם ממוקד ועניני. הוא הפגין אחריות מילולית בלבד ביחס לעבירות, ולא חל שינוי בעמדתו ביחס למעורבותו בהן וביחס לחומרת המעשים בהם הורשע, וכן התധדה התרשומות שירות המבחן, כי הנאשם רואה עצמו פסיבי ומופעל על ידי אחרים ביחס לעבירות.

לאור האמור, לא שינה שירות המבחן את המלצתו.

בא כוח המאשימה בטיעוניה הכתבים סקרה כי המתחם העוני הרואו בעבירות מאין אלו צריך שעימוד על 30-24 חודשים מסאר בפועל וכן קנס שצרי ועמוד על 5% - 10% מגובה המחדל הכלכלי, וכן קנס סמלי אשר יוטל על נאשمت 1.

מайдך, טוען בא כוח הנאשם כי שליחתו של הנאשם בגילו המתקדם לבית האסורים לא תביא פתרון חברתי נכון לערבים המוגנים אשר נפגעו כתוצאה מעשייו והוא תמן את טיעונו בחוות הדעת הפסיכיאטרית אשר הוגשה מטעמו, המלמדת כי הנאשם אינו מסודר במחשבתו ומשכך הוא פגוע ונגרר, תופעות התנהגויות אשר קשורות באופן ישיר לעבירות הפליליות אשר ביצע.

הצדדים, שניהם, הגיעו פסיקה מתאימה לתמיכת בטיעוניהם.

דין והכרעה

מתחם העוןש ההולם

UBEIROT HA MISMIM COMOON CSLICHET ID LKOPHA HATZIBORIT. HULMA VEHASHTEMTOU MATHSHLOM MISIM SHAMUN GRIVUT CSEFIM HAMYUDIM LZOCREI HATZIBOR, VEHOSHOMRA BEUBIROT ALLA NGZERET GAM MN HKLOTOT HARBHA SHBVA NIYUN LBETZU AUTUN, TON NIYOL MAHLAN HUSKEIM HERGIL MACH, VEHKOSSI SHL RISHIOT HACIFAH LAATAR VELGLOT AT BIZUUN MAIDR. YITIRAH MALK, HEMASHTEMTA MATHSHLOM

מסים גורם בהתחמקותו להכבדת הנטול על האזרחים הנושאים בו חוק. מכאן שהערכים המוגנים בעבירות אלה הם ההגנה על התקופה הציבורית, על כספי הציבור ועל השווון בשינוי בנטול תשלום המסים.

שני האישומים נגד הנאשם מתיחסים לתקופה אשר מרביתה חופפת, בין 8/12-8/8, במהלך שנה אחת, כשהධוויחים והחשבוניות שהוצעו שלא כדין מתיחסים לאותם עוסקים מורשים, במסגרת ניהול עסקיו הנאשםת בידי הנאשם, כך שהקשר בין האישומים הדוק ולכן יקבע מתחם עונשי אחד אשר יהלום את החזרה על המעשים.

נסיבות ביצוע העבירות מעידות על חומרתן. הנאשם דיווח על מס תשומות בגין עסקאות אשר לא היו ולא נבראו במשך תקופה של שנה ושלושה חודשים, תוך שהוא כולל בדיוחיו ארבעה עוסקים מורשים שונים, אשר עימם כלל לא כרתו עסקאות, בניגוד לדיווחו. הסכומים אשר הנאשם השתמש בתשלומים גבוהים והגיעו לסך של 1,953,806 ₪, סכום שהביא להרשעתו בעבירה של ניכוי תשומות שלא כדין בנסיבות חמורות.

ה הנאשם לא הסתפק בדיוח אשר נועד לאפשר לו להתחמק מתשלום המס, ואף נקט יזמה ומעשים אקטיביים של הוצאה חשבוניות, כנגד עסקאות שלא היו ולא נבראו, בסכום של 532,848 ₪, אשר המס הכלול בו הוא 77,524 ₪.

מעשי הנאשם מלמדים על תחוכם ועורמה שנوعדו להשיא לו רוחחיהם תוך הונאת רשות המס, והחזרה על המעשים במשך חודשים רבים וכי הוא לא חש או היסס לעשות כן. העובדה שה הנאשם מנוהל את הנאשםת במשך שנים רבות, מעידה כי לפניו אדם הרגיל ובקיא בניהול עסקיו, אשר תכנן את העבירות בקור רוח שלגנד עיניו בצע כסף.

לאחר שבחןתי את הערכים המוגנים, את הפגיעה בהם בנסיבות שבahn ביצעו הנאשם את העבירות וכן את הענישה הנוגנת בפסקה בעבירות דומות, שוכנעתי כי מתחם העונש ההולם נع במקרה זה בין **10 ל-24 חודשים מאסר**, **וזאת בתנוסף לעונש מוותנה וקנס כספי אשר ינווע בין 5,000 ל- 15,000 ₪.**

העונש המתאים

ה הנאשם, ولיד שנת 1940, בן 78 שנים כיום.

על אף גילו המבוגר וניהול הנתבעת בנסיבות רבות, לא הורשע מעולם בפלילים, וזה היה לו הסתמכות יחידה בפלילים.

ה הנאשם הודה בעבירות המוחísticas לו ובכך גילה אחריות ושיתף פעולה עם רשות אכיפת החוק, אך תסקיר שירות המבחן מגלת כי לא מדובר באחריות מלאה שיש עמה הבנה והכרה בחומרת המעשים. לו היה עולה כי הנאשם מבין את חומרת העבירות לעומק הדברים, מתחרט על ביצוע המעשים, מוקיע ופוסל חזרה על מעשים דומים, ניתן היה לומר כי הנאשם למד את הליך וההליך הפלילי הביא להרטעתו. אולם למרבה הצער, כפי שעולה מتسקיר שירות המבחן, הנאשם אינו לוקח אחריות מלאה אלא מטיל אחריות על הממסד, על עמיתו לעסקים ואפילו על בא כוחו, אשר "דחק בו להודות".

מעיון בתסקיר שירות המבחן, טענות ב"כ הצדדים ומלהך חייו של הנאשם התרשםתי כי לפניו אדם נורמטיבי המקיים אורח חיים משפחתי וצרכי במשך שנים, והعبירות הנידונות אינן משקפות את דרכו וחיו. יחד עם זאת, יש לזכור שעבירות המס מבוצעות על פי רוב בידי אנשים מן השורה אשר בשל היעדר רכיב פיזי ממשי של שליחת יד בכיספים בעבירות אלה,

לא בוחלים במעשה, על אף חומרתו.

שירות המבחן תיאר את המצויקות אשר הנאשם התמודד עימן במהלך חייו ואשר השליך על מעשיו, אולם אין בהחלטה כדי להקל מחומרת המעשים.

שירות המבחן, אשר על פי רוב עומדים נגד עינוי שיקולי השיקום והטיפול, שקל את נסיבותו האישיות של הנאשם, אך בהתחשב בלקיחת האחריות המסוגית וחוסר ההבנה של הפסול במעשים, נמנע מההמליץ על עונשה שיקומית במקרה זה.

עד כאן נראה כי מקוםו של הנאשם הוא בחלוקת התחתון של מתחת הענישה ההולם, משמעות קביעה זו היא כי יש להטיל עליו עונש אשר יכול בתוכו רכיב של מאסר בפועל ממש.

אין חולק כי גזירת עונש מאסר בגין סורג ובריח, לראשונה בחיי, בגין הבוגר ולאחר שנות חיים ארוכות בהן לא הורשע בפלילים, תפגע בנאשם באופן קשה, אולם נוכח חומרת העבירות, החזרה על המעשים פעמים רבות, במשר חודשים רבים ותוך גריית כספים בסכומים גבוהים, לא ניתן להסתפק בעונש אשר לא יכול בו רכיב מרתקע של מאסר בפועל ממש.

אלא, שבקביעת מתחת המבחן על תסקיריו שירות המבחן ועל נתוני האישים של הנאשם. אולם, לעוני הוגשה חוות דעת פסיכיאטרית מטעמו של דר' שאול סטיר מיום 16.8.2016, המלמדת כי המצב הינו שונה.

כבר עתה יzion כי אין בכונתי לגדוד את הערכותיו של שירות המבחן, אולם מאחר והוגשה חוות דעת פסיכיאטרית מטעמו של הנאשם ואין חולק על מצאייה, הרי שיש להתייחס אליהם בכבוד ראש. על פי חוות דעת זו, אמן חשבתו של הנאשם הינה "הגיונית ומאורגנת" אולם, **"קיימת הפרעה בולטת בזכרון, בקש ובריכוז... קיימת ירידת בשיפוט עקב הירידה הקוגניטיבית".**

בסיכומה של חוות הדעת מצוין כי קיים קשר הדוק בין ירידת קוגניטיבית לפגיעה ביכולת קבלת החלטות, וככל שמצטרף לכך **"איירוע בלבול"**, הרי שהפגיעה הינה משמעותית יותר עד כדי ש**"קיים צורך להגן על מר יד מפני קבלת החלטות שנויות וניצול לרעה"**.

חוות דעת זו עוסקת בתופעות אשר התרחשו אצל הנאשם ומიיחסות לו בשנים האחרונות.

יש בחוות דעת זו כדי להכוות במשהו את תסקיריו שירות המבחן אשר הוגש לעוני במסגרת פרשת העונש בתיק זה. אכן, הנאשם מתקשה לראות את כל חומרת מעשיו, אך יכול והדבר נובע משיפוטו הקוגניטיבי ההולך ויורד בתקופה המיויחסת לכטב האישום, ומשום כך יש לכך להשילך באופן ישיר הן על מתחת הענישה אשר צוין לעיל והן על מיקומו של הנאשם בתחום זה.

רמת הפליליות המיויחסת לנאשם והבאה לידי ביטוי בעיון בכתב האישום Dunn מקבלת גוון שונה לאחר שמצובו הקוגניטיבי של הנאשם הבהיר. אין בכך כדי לפטור את הנאשם מעונש ואף אין בכך כדי לחלו צו מעונש מוחשי, אך יתכן ויש בכל אלו כדי להבהיר לתחום עונשי אשר יכול בתוכו מאסר אשר ירצה בעבודות שירות ולא מאסר של ממש.

נסיבות אישיות של נאשם, הן כמובן שמקורן במצבו הבריאותי והן כמובן אשר מקורן במצבו הנפשי, יש בהן כדי להוות

נסיבות מיוחדות אשר בוגין יכול וראוי יהיה למצוא פתרון עוני אחר ודרך עונשית שונה.

כך היה בעניינו של אורי לופוליאנסקי כפי שבא לידי ביטוי בע"פ 4456-14, **אביינדור קלנבר ואח' נ' מדינת ישראל**, שם הוקל עונשו של אחד הנאים, אורי לופוליאנסקי משנות מאסר ארוכות למאסר קצר שורוצה בעבודות שירות וזאת נוכח מצבו הבריאותי של נאשם זה. נדמה, כי רצה בית המשפט העליון לממדנו הלכה לפיה במקרים מסוימים, גם אם נדירים, נכון יהיה לשקל שיקולים רחבים של צדק אשר יש בהם, לעיתים, חריגת מהתבניות הנთונות בחוק ואשר נולדו עם תיקונו ה- 113 של חוק העונשין. לטעמי, כך ראוי שיהיה אף במקרה דנן. נדמה כי מאסר אשר ירוצה בעבודות שירות המוטל על אדם המתקרב בצדדים זעירים לגיל הגבורות הינו ממשמעו ומוחשי לא לפחות מעונש של מאסר בפועל בבית האסורים המוטל על מי שנגלו הוא ממחצית מגיל הנאשם דנן.

הבטתי בנאשם דנן וניסיתי לדמותו משתלב בשגרת בית האסורים, ניצב בתור לאוכל, לאפסנאות ועומד למספרתם של הסוחרים אשר חלקם בגילם של נכדי. אכן, יש מקרים בהם הגיל, כシיקול עוני, נדחק הצדיה מפני שיקולים אחרים, אך במקרה דנן "שובר השוויון" היה מצבו הפסיכיאטרי של הנאשם וחווות הדעת אשר הוגשה בעניינו ואשר אין חולק בGINA. הבה נוסיף לדמיון המודרך אשר הוזג קודם לכן את מצבו הנפשי ההולך ומתדרדר, על אף שהדבר טבעי. נדמה כי אמצעי עונשה אחרים, אשר כוללים מאסר בעבודות שירות וכן קנס מכבד ומשמעותו יהיה בהם כדי להבהיר לו את חומרת מעשיו. יתכבד הנאשם, איש עסקים ויזם, יצא לעבודות יומו, משך חדשנים ארוכים, במוסד ציבורי צזה או אחר, תוך שהוא מכפיף עצמו לאחראי הממונה עליו, יתכן שצער ממנה ואף חסר ניסיון ניהול, אשר הנאשם בחיו הבודדים קבלן ומנהל, לא היה אף מದמיין מצב דברים שכזה.

לעתים, כך נדמה, יש לגמול לנאשם על פי מידותו ועל פי נתנוו האישיים.

כך מלמדים מקורותינו כי בעת שמוTEL עליינו ליתן צדקה למי אשר נזקק לה, יש ליתן לו צדקה המתאימה לרמת חייו טרם ירד מנכסיו -

"לפי מה שחרר העני אתה מצווה ליתן לו."

אם אין לו כסות מכסים אותו אם אין לו כל בית קונית לו אם אין לו אשה משיאן אותו ואם הייתה אשה משיאן אותה לאיש אפילו היה דרכו של זה העני לרכוב על הסוס ועבד רץ לפניו והעני ירד מנכסיו קונית לו סוס לרכוב עליו ועבד לרווח לפניו שנאמר די מחסورو אשר יחסר לו וממצוה אתה להשלים חסרונו ..."

(רמב"ם, הלכות מתנות עניים, פרק ז' הלכה ג')

מכאן, שנאשם כשלנו, אשר הגדר את עיקול בית מגורי רחב המידות כהשפה קשה ומכיבה, אולי הגדולה אשר אירעה בימי חייו, אשר בעוד שנים ימלאו לו שMONIM, ראוי כי ישלם לחברה על מעשיו בדרך מתונה יותר המתאימה יותר, כך לעניות דעתך, כדי לגמול לו על מעשיו ולמצוא להם מענה הולם.

וכח כל האמור, לאחר שנתתי דעתך לכל השיקולים הנדרשים, לזכותו ולחובתו של הנאשם, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

1. ששה (6) חודשי מאסר אשר יוכל וירוץ בעבודות שירות, וזאת על פי חוות דעתו של הממונה על עבודות השירות ובכפוף לה. ריצוי רכיב עוני זה יחול לא לפני 1.7.18. חוות מעודכנת בעניין זה תוגש לעוני, וזאת

עד ליום 20.6.18.

2. שישה (6) חודשים מאסר אותם לא ירצה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו על כל עבירה מסווג פשע לפי חוק מס ערך נוסף.

3. 20,000 ש"ח קנס או 100 ימי מאסר תמורה. הקנס ישולם עד ליום 1.5.19.
על הנאשמה 1 יוטל קנס בסך 2,000 ₪. הנאשמה תשלם סכום זה עד יום 1.5.18.

זכות ערעור לבית המשפט המחויז תוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ג אייר תשע"ח, 08 Mai 2018, בנסיבות הצדדים.